

CENNETİN NİMETLERİ*

Eüzü bi'llâhi mine's-şeytâni'r-racîm. Bi'smi'l-lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn...

İ'lemû eyyühe'l-ihvân... İnne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

إِنَّ أَخَوْفَ مَا أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي، كُلِّ مَنَافِقٍ

عَلَى مِ اللِّسَانِ

(حم. وابن أبي الدنيا، عد. هب. ض. عن عمر)

RE. 113/1 (*Inne ahvefe mâ ehafü alâ ümmetî, küllü münâfikın alîmü'l-lisân.*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

“—Mefhar-i mevcûdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [*Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...*]

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

“—Seyyidü’s-sâdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“—Habîb-i Hüdâ Muhammed Mustafâ râ salevât!
[Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

a. Güzel Konuşan Münafıklar

Ahmed ibn-i Hanbel, İbn-i Ebi’d-Dünyâ, İbn-i Adiy, Beyhakî ve Ziyâü’l-Makdîsî, Hz. Ömer RA’dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

إِنَّ أَخَوْفَ مَا أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي، كَلِّمَ نَافِقٍ

عَلَى مِ اللِّسَانِ

(حم. وابن أبي الدنيا، عد. هب. ض. عن عمر)

RE. 113/1 (*Inne ahvefu mâ ehafü alâ ümmetî, küllü münâfikın alîmü’l-lisân.*)

(*Inne ahvefu mâ ehafü alâ ümmetî*) “Ümmetim üzerine en korktuğum kimseler, (*küllü münâfikın alîmü’l-lisân*) ilimleri dillerinde olan

¹ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.22, no:143; Beyhakî, *Şua-bü’l-İman*, c.II, 4, no:1777; İbn-i Ebi’d-Dünyâ, *Samt*, c.I, s.109, no:148; Hz. Ömer RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.X, s.186, no:28969; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.VII, s.156, no:6024.

münafıklardır.”

İnsanlar bugün bütün gücünü, insanlara kendini beğendireceği şeyleri yapmaya harcıyor. Mesela güzel söz söylemek, güzel konuşmak... Onlar konuşurlarken, herkesin hayran olması lazım.

Fakat bu lisan konuşurken, insanın kalbinin de söylediği gibi olması lâzım, özünün sözüne uygun olması lazım! Özü sözüne uygun olursa; sözü güzel, kendi güzel, ahvali, hakikatı güzel; bu kul ne güzel bir kuldur.

Peygamber Efendimiz SAS buyuruyor ki:

“—Ümmetim için en çok korktuğum şey, güzel konuşmasını bilen münafıklardır.”

Dil ilmine vakıf olduğu için güzel konuşur. Fakat içi boş bayram topuna benzer konuşmaları... Bom diye patlar, hiçbir bomba tesiri olmaz. Herkes bugün bayramdır der, top atıldı iftar edelim der. Etrafa sesinden başka faydası olmaz.

Niçin? Hep kuvveti dil bilgisinde. Dil ilmine vukufu çok, mâhir; ama kalbi cahil, gönlü ölü... Dili güzel konuşuyor, sözü var, ameli yok...

Herkes:

“—Allah’a dönelim, kul olalım, ibadet tâat yapalım, oruç turalım, namaz kılalım, günahlardan kaçalım!” diyor.

Fakat kendisi Allah’tan kaçtığı için, “Allah’a gelin!” demesinin faydası olmuyor. Peygamber

SAS, “Bundan çok korkarım!” diyor. Cenâb-ı Hak cümlemizi afv u mağfiretine mazhar eylesin...

Sevdiği ve razı olduğu kullarının arasına kabul eylesin...

b.Hevâ ve Tûl-i Emel

Hàkim ve Deylemî, Câbir ibn-i Abdullah RA’dan rivayet etmişler.

Cenâb-ı Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

إِنَّ أَوْفَرَ مَا أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي: الْهَوَى وَطَوْلُ
الْأَمَلِ؛ فَأَمَّا الْهَوَى فَيَصِدُّ عَنِ الْحَقِّ، وَأَمَّا طَوْلُ
الْأَمَلِ فَيَنْسِي الْآخِرَةَ، وَهَذِهِ الدُّنْيَا مَرْجَلَةٌ
ذَاهِبَةٌ، وَهَذِهِ الْآخِرَةُ مَرْجَلَةٌ قَادِمَةٌ، وَلِكَ لِّ
وَاحِدَةٍ مِنْهُمَا بَنٌ وَنَ، فَإِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَكُونَ
وَأَمِنْ بَنِي الْآخِرَةِ، وَلَ تَكُونَ وَأَمِنْ بَنِي الدُّنْيَا
يَا فَافْعَلْ وَ، فَإِنَّكَ مَالِيَوْمَ فِي دَارِ عَمَلٍ وَلَ حِسَابٍ
، وَأَنْتَ مَالِيَوْمَ فِي دَارِ حِسَابٍ ، وَلَ عَمَلٍ

(ك. تاريخه، والديلمي عن جابر)

*(Inne ahvefe mâ ehâfû alâ ümmetî: El-hevâ
ve tûlû'l-emel; feemme'l-hevâ feyesuddü*

² Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.370, no:10616; Hatîb-i Bağdâdî, *el-Müttefik ve'l-Münferik*, c.III, s.119, no:979

Câmiü'l-Ehâdîs, c.VII, s.154, no:6017.

ani'l-hakkı, ve emmâ tûli'l-emeli feyünsi'l-âhirete, ve hâzihi'd-dünyâ mürtahiletün zâhibetün, ve hâzihi'l-âhiretü mürtahiletün kâdimetün, ve li-küllü vâhidetin minhümâ benûne, feini'steta'tüm en tekûnû min benî'l-âhireti, ve lâ tekûnû min beni'd-dünyâ fe'f'alû; feinnekümü'l-yevme fî dâri amelin ve lâ hisâbin, ve entüm gaden fî dâri hisâbin ve lâ amelin.) (İnne ahvefu ma ehâfû alâ ümmetî) “Ümmetim için iki şeyden çok korkarım. (El-hevâ) Bu ikiden birisi hevasına, arzularına uymak, (ve tûlû'l-emel) diğeri çok uzun emeller gütmek.”

(Feemme'l-hevâ feyesuddü ani'l-hakkı) “Çünkü arzulara uymak, sahibini haktan uzaklaştırır. (Ve emmâ tûli'l-emeli feyünsi'l-âhirete,) Tûl-i emel de insana ahireti unutturur. Dünyayı da sevdendir tabiatıyla...”

(Ve hâzihi'd-dünyâ mürtahiletün zâhibetün) “Bu dünya ahirete giden bir varlıktır. (Ve hâzihi'l-âhiretü mürtahiletün kâdimetün) Ahiret ise bize gelen bir varlıktır. (Ve li-küllü vâhidetin minhümâ benûne) Her birinin evlatları vardır. (Feini'steta'tüm en tekûnû min benî'l-âhireti) Gücünüz yetiyorsa, ahiretin evlatları olun! (Ve lâ tekûnû min beni'd-dünyâ fe'f'alû) Dünyanın evlatları olmamaya çalışın!”

(Feinneküümü'l-yevme fî dâri amelin ve lâ hisâbin) “Bugün hesap olmayan bir amel evindesiniz. (Ve entüm gaden fî dâri hisâbin ve lâ amelin) Yarın amel olmayan bir hesap evinde olacaksınız!”

“—Canım böyle istiyor, mantıkım da böyle diyor. Bugün de bu şeye uymak mecburiyetindeyiz.” diyor.

Trafikte arabaların bir akımı var ya, bir sürücü dedi ki bana:

“—Bu arabaların akımına uymak mecburiyetindeyiz. Uymazsak bizi tepelerler. Arkamızdan gelen araba düdüğü çalar, bağırır, hadi yürü diyerekten. O zaman biz de başlarız bocalamaya... Derken kazalar insanın başına gelir.”

Şimdi insan hevâsına uyunca, Allah'ın emrini değil de kendi arzularını öne çıkartıyor; “Şöyle olsun, böyle olsun... Müreffeh bir hayata nail olayım!” diyor.

Tûl-i emel de bunun arkasından geliyor: “Çoluk var, çocuk var,

şu var, bu var...” diyor. Üç senelik, beş senelik istikbali temin etmeye çalışıyor. “Zengin olayım, aileme de faydam olur, fakir fukaraya da yardım ederim!” diyor. Ondan sonra bir kere kaptırdı mı kendisini, ahireti unutuyor, dünyaya dalıp gidiyor.

Halbuki dünya süratle giden bir varlıktır. Tayyarelerin sür'atından, dünyanın sür'atı daha fazladır. Tabii bu gidiş ahirete... Süratle ahirete doğru gidiyoruz ama farkında değiliz.

Kahvehanelerde çay tablaları vardır. Üzerine çay bardaklarını koyarlar. Çaycı çay tablasını taşıma yerinden tutup hızla başının üzerinden döndürür. Süratla çevirince, bardaklar düşmez,

çaylar da dökülmez. [Sebebi merkezkaç kuvveti.] O sürat, çayların dökülmesine mâni olur.

Biz de dünyanın gidişinin sür'atini fark edemiyoruz. Halbuki dünya bizi hızla ahirete götürüyor. Ahirete gittiğimizin farkında değiliz. Onun için dünyaya bel bağlıyoruz ve ahireti unutuyoruz. Onun için sen dünya adamı olma!

Burası amel yeri, çalışacağız burada... Ahiret ise hesap yeri. Bir kere bu menzilden geçip de artık öteki menzile vardık mıydı, artık amel yok, bitti artık. Onun için bu dünya bizim için bir nimet, ahiretimizi kaçırmadığımız takdirde. Bugün ibadet günü, amel günü; yarın da hesap günü... Allah kusurlarımızı affetsin...

c.Namazı Vaktinde Kılın!

Buhârî Tarih'inde Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

إِنَّ أَخْوَفَ مَا أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي، تَأْخِيرُهُ مِ الصَّلَاةِ
عَنْ وَقْتِهَا، وَتَعْجِيلُهُ مِ الصَّلَاةِ عَنْ وَقْتِهَا
(بخ. فى تاريخه ق. عن أنس)

³ Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.215, no:2986; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.424, no:19623; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.154, no:6018.

RE. 113/3 (*İnne ahvefû mâ ehâfû alâ ümmetî, te'hîruhümü's-salâte an vaktihâ, ve ta'cîlühümü's-salâte an vaktihâ.*)

(*İnne ahvefû mâ ehâfû alâ ümmetî*)
“Ümmetim üzerine korktuğumun en korkuncu,
(*te'hîruhümü's-salâte an vaktihâ*) ya namazın
vaktini geciktirmeleri, (*ve ta'cîlühümü's-salâte an vaktihâ*) veya vaktinden evvel kılarak acele
etmeleridir.”

Ya vakti geçirir kılarlar, ya vakit gelmeden
kılarlar. Şafiî mezhebinde seferî olanlar öğleni
kılarlar, arkasından ikindiye kılarlar. İkindinin
vakti gelmeden, ikindiye kılmış olurlar. Akşamı
kılarlar, arkasından yatsıyı kılarlar. Ona imamlar
fetva vermişler. Yatsının vakti gelmeden yatsıyı
kılmış olur ki, bu Cenab-ı Peygamber'in bu
emrine muhaliftir. Biz akşamı, akşam vaktinde
kılarız, yatsıyı da yatsı vaktinde kılarız. İster
seferi olalım, ister evimizde olalım

Binâen aleyh ümmetim üzerine en çok
korktuğum şeylerden birisi, namazlarını tehir
etmeleridir. E dünya işleri var ya şimdi. Bu
dünya işlerinde bazı memur olanlar:

“—Şimdi iş zamanı, sonra kılalım, yetiştiremez-
sek kaza ederiz.” derler.

Bu da tehlikeli. İnsan başkasının kölesi olmaktan
kendisini kurtarmalıdır. Namaza mani olan,
ibadete mani olan kölelik...

O zaman demek lâzım ki:

“—Ben bu vakit namazını kılamayacaksam, o zaman senin işyerinde çalışmam! Kendim su satarım, mendil satarım, şunu yaparım, bunu yaparım yine karnımı doyururum. Sana köle olup da Allah’ın emrini bırakmam!”

d.Riyânın Azı Bile Şirk

Taberânî, Ebû Nuaym ve Hâkim, Abdullah ibn-i Ömer RA’dan ve Muaz ibn-i Cebel RA’dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

إِنَّ أَدْنَى الرِّيَاءِ شِرْكٌ، وَأَخَبَّ الْعَبِي دِ إِلَى اللَّهِ
تَعَالَى، الْأَتْقِيَاءُ الْأَخْفِيَاءُ الَّذِينَ إِذَا غَابُوا لَمْ
يُفْتَقَدُوا، وَإِذَا شَهِدُوا لَمْ يَعرَفُوا؛ أَوَّلُ ثَلَاثِ
أَيَّامٍ أَلَهُ دِي وَمَصَابِيحُ الْعِلْمِ

(طب. حل. ك. عن ابن عمر ومعاذ معا)

RE. 113/7 (İnne edne’r-riyâi şirkün, ve ehabbe’l-abîdi ila’llâhi teâlâ, el-etkîyâü’l-ahfîyâü’llezîne izâ gâbü lem yüftekadû, ve izâ şehidû lem yu’rafû; üläike eimmetü’l-hüdâ ve mesâbîhü’l-ilmi.)

⁴ Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XX, s.36, no:53; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.V, s.163, no:4950; Kudâî, *Müsnedü’s-Şihâb*, c.II, s.252, no:1298; Ebû Nuaym, *Ma’rifetü’s-Sahabe*, c.XVII, s.147, no:5377; İbn-i Hacer, *Lisânü’l-Mizan*, c.VI, s.165, no:579; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan ve Muaz ibn-i Cebel RA’dan

Kenzü’l-Ummâl, c.III, s.472, no:7478; *Câmiü’l-Ehâdis*, c.VII, s.163, no:6035.

(*İnne edne'r-riyâi şirkün*) “Riyânın en azı dahi şirktir. (*Ve ehabbe'l-abîdi ila'llâhi teâlâ*) Allah’a en sevgili kulluk, (*el- etkiyâü'l-ahfiyâü*) müttakî olmak ve ittikâsında gizli olmaktır. (*Ellezîne izâ gâbü lem yüftekadû*) Öyle ki, kayboldukları zaman aranmazlar, (*ve izâ şehidû lem yu'rafû*) bulundukları zaman da bilinmezler, nazar-ı dikkati çekmezler. (*Ülâike eimmetü'l-hüdâ ve mesâbîhü'l-ilmi*) Bunlar hidayet rehberleri ve ilim kandilleridir.”

Riya denilen şey var ya; Allah için yapılacak ameli, ibadeti, kullar görsün diye yapmak. Meselâ namazda olduğumda beni görsünler diyerekten cemaate geliyor.

“—E sen her zaman kılmıyorsun, bugün neden kıldın bu namazı?”

Namaz, terk olunmaz bir ibadettir. Sırf Allah rızası için kılınmalıdır.

Bakarsın bir hac mevsimi, hacca gidiyoruz. Tabii şimdi el- hamdü lillah yolculuk kolaylaştı, uçağa binip gidiyoruz. Fakat yine de yolda müşkülâtlar oluyor, birçok zorlukları var.

“—Deseler ki: Yolda bir gün, bir vakit namazı kılman mümkün değil! O hac, o sene için sakıt olur.” diyor.

Bir insanın evi yanar, çoluğu çocuğu yanar, fabrikası, parası yanar. Bir şeysi kalmaz, çırılçıplak kalmış olur. Bu adam nasıl olur, acaib durumdadır. Bir vakit ikindi namazından kaçınanın hali budur. Bu kadar acıdır yani. Bu kadar acılara nasıl tahammül eder insan. Onun için demek ki namaza böyle ehemmiyet vermek lâzım!

Şimdi, riyakâr namazı kılmadığı halde, cemaatin arasına giriyor, namaz kılıyor görünüyor. Rahmetlik babamın zamanında, camiye gelmeyen bir adam sabahleyin namaza gelmiş.

Babam dedi ki:

“—Bu adam namaza gelmiyordu, bugün gelmiş, bunda bir iş var!”

Bir de baktık ki, bir komşunun dükkânı soyulmuş, o hırsız soymuş. Camiye;

“—Bu adam namazdaydı canım, hırsızlık yapmamıştır.” densin diye, hatasını kapatmak için gelmiş.

Riya çok kötü bir şeydir. Hz. Muaz RA, ağlıyor, çok ağlıyor. Hz. Abdullah ibn-i Ömer onu görmüş.

“—Niye ağlıyorsun sen bu kadar?” diye sormuş.

Demiş ki:

“—Şu kabirde yatan zât, Rasûl-i Ekrem SAS Efendimiz’den duydum ki:

“—Riyânın azı dahi şirktir.” buyurdu.

Gâvurun iki çeşidi var. Birisi Rus gâvuru gibi, birisi de Yahudi gavuru gibi. Yahudi Allah derse, Rusya’daki demez. Aradaki fark bu kadar. Ama Peygamber SAS’i kabul etmezler.

Onun için bunlara müşrik derler, ötekilere de gâvur derler. Riyanın en azı bile şirktir. İslâm’dan çıkmaya vesile olur, Allah muhafaza...

Onu dedikten sonra buyurdu ki:

“—Allah’a kullarının en sevgilisi, Allah’tan korkan, tanınmamış insanlardır. Kimse bilmiyor onları... Onların içerisi Allah korkusuyla doludur. Bir kimsenin gönlünü kıracağım diye yahut hakkına hukukuna tecavüz edeceğim diye ödleri kopar.

Onları kimseler bilmez. Allah’a aşık, içi Allah’a karşı sevgi ile dolu. Allah da bu sevgiden dolayı onu seviyor. Seven sevdiğine

itaat eder. Sevgi de bilmeden dolayı hâsıl olur. Birçok kimse sever, o sevgiden dolayı aman onun kalbi kırılmasın diye korkar.

Demek ki en evvel Allah-u Teâlâ’yı bilecek. Bildikten sonra sevecek. Sevdikten sonra da korkacak. Allah öyle bir Allah ki, işte bu varlığı yaratmış. Şu gördüğümüz varlığın sahibi Allah’tır. Yerine bak, göğüne bak. Göğün hududu yok... Hadi yerin ölçüsü var. Filan yerden filan yere kadar şu kadar. Ama göğün hududunu ölçememişler. Mütemadiyen, seneden seneye yeni yeni alemler keşfoluyor.

Binaen aleyh, Allah-u Teâlâ’nın mülkünün hududu yok. Sonsuz bir mülk. Binâen aleyh bu mülkün sahibi yalnız Allah’tır. Şimdi ufacık bir mes’ele...

Başımızdaki takkemiz, ayağımızdaki pabucumuz, üstünde oturduğumuz halı... Bir de içinde oturduğumuz şu cami.

Bunu birisi gelse, bin bir delil getirerekten dese ki:

“—Sen bunu yapılırken gördün mü?”

“—Görmedim.”

“—E başındaki takke?”

“—Dün aldım ben bunu çarşıdan...”

“—Bunlar eskiden vardı. Pamuklar toplanmış, bükülmüş, şöyle olmuş, böyle olmuş, takke olmuş.”

Bizi ikna etmeye çalışıyor biz de diyoruz ki:

“—Ayağımızın altındaki halı kendi kendine olmadı, mutlaka bunu bir dokuyan var. Fabrikada bir tezgâhta dokundu. Ne güzel çiçekleri de var, bu böyle kendiliğinden olmaz ki!

Şu caminin böyle kolayca senin dediğin gibi kendiliğinden olması Mümkün değil. Bak camlarına bak, demirlerine bak, kubbesine bak. Bu mutlaka bir yapıcıya muhtaç....

Binâen aleyh, ufacık bir şeyin kendi kendine olmadığına inanıyorsun da, hududu olmayan kainatın, içinde bizlerle beraber, mikrobuyla da beraber o kâinatın kendi kendiliğinden olduğuna nasıl inanırsın?

Mikrop var ya, gözünle göremiyorsun ama var... İşte o mikrobun da sahibi Allah. Gözle görülmeyecek ufacık mahlûkları olduğu gibi, o kadar büyük mahlûku var ki, ona da bizim aklımız ermez.

Binâen aleyh, bu varlığın sahibi o kadar güzel Allah ki;

“—Ben Rahmân ve Rahîm'im, merhamet ediciyim, acıyıcıyım, esirgeyiciyim... Kâinatı ben yarattım, sizi ben halk ettim, her çeşit nimet benden; dünyada da öyle, ahirette de öyle... Binâen aleyh beni bilin, tanıyın! Ben hem bugünün sahibiyim, hem yarınki ahiretin de sahibiyim; bir başkası değil.” buyuruyor.

Binâen aleyh o Allah ki bizi yaratmış. Ne güzel bir hilkat var bizde! Göğ'e bak... Göğ'e bakmaya lüzum yok, kendine bak! Karşındaki insana bak! Ne kuvvet vermiş Allah, ne kudret vermiş. O gökte uçan tayyareye bakma, o tayyareyi yapan adama bak! O tayyareyi yapmaya o kudreti veren Allah'a bak! O da onu bırakacak, o da yarın ölüp gidecek toprağın altına... Binâen aleyh ona verilen kudret, bize verilen kudret hesapsız...

Onun için onu sevmek mecburiyetindeyiz. Neden? Bir anadan daha fazla, babadan daha fazla, hocadan daha fazla, herkesten daha fazla seveceğimiz şey Allah'tır. Hem bugün eşi benzeri yoktur, kuvvetinin hududu yoktur, bilgisinin hududu yoktur. Bizdeki bilgi ondan bir zerrelerdir. O bilgilerle gökte de uçarız, yerin içine de gireriz. Altına da gideriz, üstünde de gideriz. Ama onun verdiği bir ilimdir. İlim Allah'ındır.

Allah'ın sekiz sıfatı var. Hayat onun, ilim onun, semi' onun, basar onun, irâde onun, kelâm onun, tekvin onun... Biz de onlardan bir

zerreye muvakkaten malikiz. On beş yaşıma gireriz, biraz aklımız gelir. Ondan sonra bir gün ecel gelir, alır gider, biter. Ne ilim kalır, ne amel kalır.

Onun için işimiz, gücümüz o bir olan Allah-u Teâlâ'yı daima tefekkür:⁵

تَفَكُّرُ سَاعَةٍ خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَنَةٍ

(*Tefekkürü saatin hayrun min ibâdeti senetin*)
“Azıcık bir tefekkür, bir sene ibadetten hayırlıdır.”

Seni o tefekkür Allah’a götürür. Bakarsın, yerine bakarsın aklın ermez, göğüne bakarsın aklın ermez. Dersin ki:

“—Yâ Rabbi! Ben senin kulunum, beni affet. Beni sevdiğin kullarının arasına kabul et. Beni de secdelere kapanan kullarından et ya Rabbi!” diye dua edersin.

Onun için diyor ki Cenab-ı Peygamber:

“—Bunlar bilinmezler ve bunlar hidayet imamlarıdır ve ilmin ışıklarıdır. İlim bunlardadır yâni.”

Allah cümlemizi affetsin... Tevfikat-ı samedâniyyesine mazhar etsin... Sevdiği, razı olduğu kullarının arasına bizleri de kabul etsin... İçimize korkusunu, sevgisini doldursun... Onu sevelim, ondan korkalım, onun emirlerine itaat edip, rızasını kazanmaya çalışalım!

⁵ Aclûnî. *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.310, no:1004.

c.Cennet Ehline Verilen İkramlar

Şimdi bakınız bu Allah öyle bir Allah ki, burada ibadet ederiz, onu severiz, onun emrine itaat ederiz; o da cennetine kor. Bu cennet nasıl cennet?

Ahmed ibn-i Hanbel, Ebü's-Şeyh ve Hâkim, Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

إِنَّ أَدْنَىٰ أَهْلِ الْجَنَّةِ مَنْزِلَةً، لَيَنْظُرُ فِي مَلِكِهِ أَلْفَيْ سَنَةٍ، يَرَىٰ أَقْصَاهُ كَمَا يَرَىٰ أَدْنَاهُ، يَنْظُرُ رَأْوَاجَهُ، وَخَدَمَهُ، وَسُرُورَهُ؛ وَإِنَّ أَفْضَلَهُ مَنْزِلَةً، لَمَنْ يَنْظُرُ فِي وَجْهِهِ أَلْفَيْ تَبَارَكَ وَتَعَالَىٰ، كُلَّ يَوْمٍ مَرَّتَيْنِ
(حم. وأبو الشيخ في العظمة، ك. عن ابن عمر)

RE. 113/8 (*Inne ednâ ehle'l-cenneti menzileten, leyenzuru fî mülkihî elfey senetin, yerâ aksâhü kemâ yerâ ednâhu, yenzuru ezvâcühû, ve hademehû, ve sürurehû; ve inne efdalehüm menzileten, lemen yenzuru fî vechi'llâhi tebâreke ve teâlâ, külle yevmin merreteyni.*)

(*Inne ednâ ehle'l-cenneti menzileten*) “Ehli cennetin en aşağı dereceli olanının, (*leyenzuru*

⁶ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.13, no:4623; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.553, no:3880; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.96, no:5729; Beyhakî, *el-Ba's ve'n- Nüşûr*, c.I, s.11, no:10; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.741, no:18669; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.V, s.87; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

fî mülkihî elfey senetin) cennetteki mülkünü teması iki bin sene sürer. (*Yerâ aksâhü kemâ yerâ ednâhu*) Bu mülkün en uzak kısmını en yakını gibi görür. (*Yenzuru ezvâcühû, ve hademehû, ve sürurehû*) Zevcelerine, hizmetçilerine ve kürsülerine nazar eder. (*Ve inne efdalehüm menzileten*) Efdal dereceli olanı ise, (*lemen yenzuru fî vechi'llâhi tebâreke ve teâlâ, külle yevmin merreteyni*) Allah-u Tebâreke ve Teâlâ'nın cemalini günde iki defa temâşâ eder.”

Ednâ demek en aşağısı yani. Cennete girecek adamın en aşağı mertebesindeki insan, kendisine verilen yerlere oturduğu yerden şöyle hayran bakar. Yakını nasıl görüyorsa, uzakları da öyle görecektir. Önünde mani olan yok. Binlerce sene müşahade eder. Önünü gördüğü gibi arkasını da görür.

Şimdi bu yapılan şeylere ne diyorlar? Bir alet var ya hani ta Rusya'dan kalkan uçağı görüyor. Radar diyorlar. Meselâ, filanca yerden kalkan tayyareyi haber veriyor.

“—Tayyare kalktı, geliyor bu tarafa doğru!” diyor.

Bu da ona göre hazırlık yapıyor. Halbuki Allah'ın verdiği kudretle ahirette önünü değil ta sonunu görecektir.

Bununla beraber birçok hanımlar, birçok hizmetkârlar verilecek. Birçok koltuklar, karyolalar, oturma yerleri verilecek. Bunlar ednasına verilenler.

Makam itibariyle efdal olan ise, Allah-u Tebâreke ve Teâlâ'nın cemalini günde iki defa temâşâ eder. Allah-u Teâlâ'nın yüzüne bakıyor, Allah'ı görüyor yani. Efdal olan bu... Yoksa yemeler, içmeler, zevkler, safalar... Hiçbirinin kıymeti yok. Efdal olan orada Allah-u Teâlâ'yı görmek.

Burada göremiyoruz. Çünkü bu göz ona tahammül edemez. Bu gözün bunu görmeye kudreti yok, kuvveti yok. Nasıl bugün güneşe bakabilir misin fazlaca? Daha yakın olsak, hiç bakamayız mesela. Güneşi Allah öyle bir mesafede koymuş ki zarar etmiyor gözümüze. Eğer yakın olsa yakar.

Allah-u Teâlâ'yı da bugün göremiyoruz, gözümüzün tahammülü yetmez, aklımızın da tahammülü yetmez. Onun için bu dünyada görmek mümkün değil, ancak ahirette mümkün.

Cennette her gün iki defa; bir sabah, bir akşam Cenab-ı Hakk'a böyle bakıyor, onun hayranlığıyla...

f.Mücâhidlerin Sevabı

İbn-i Ebî Âsım ve Ebû Nuaym Sâbit ibn-i Ebî Âsım RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

⁷ İbn-i Ebî Âsım, *Cihad*, c.I, s.351, no:124; Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-Sahâbe*, c.IV, s.271, no:1289; Sâbit ibn-i Ebî Âsım RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.310, no:10648; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.164, no:6037.

إِنَّ أَدْنَى رَوَعَاتِ الْمُجَاهِدِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، عَدْلٌ صِيَامِ سَنَةٍ وَقِيَامِهَا، قِيلَ: وَمَا أَدْنَى رَوَعَاتِ الْمُجَاهِدِينَ؟
قَالَ: يَسْقُطُ سَوْطُهُ وَهُوَ وَنَاعِسٌ، فَيَنْزِلُ، فَيَأْخُذُ

(ابن أبي عاصم في الصحابة، وأبو نعيم عن ثابت بن أبي عاصم)

RE. 113/9 (*İnne ednâ rav'âtü'l-mücâhidîne fî sebîli'llâhi, adlû sıyâmi senetin ve kıyâmiyhâ, kîle: Ve mâ ednâ rav'âtü'l- mücâhidîne? Kâle: Yeskutu savtuhû ve hüve nâisün, feyenzilü, feye'huzuhû.*)

Cihad; dinimizin müdafaası ve muhafazası için kâfirlere karşı dövüşmek.

(*İnne ednâ rav'âtü'l-mücâhidîne fî sebîli'llâhi*) “Fisebilillâh mücahid olanlar, (*adlû sıyâmi senetin ve kıyâmiyhâ*) en ufak bir zorlama ile bir senelik oruç sevabı ve bir senelik gece ibadeti hak ederler.”

(*Kîle*) Soruldu: (*Ve mâ ednâ rav'âtü'l-mücâhidîne*) “En ufak zorlama nedir?”

(*Kâle*) Buyurdu ki: (*Yeskutu savtuhû ve hüve nâisün*) “Meselâ böyle bir mücâhid gece giderken hayvan üzerinde uyuklar ve kamçısını düşürür, (*feyenzilü, feye'huzuhû*) iner, onu alır; bu en ufak zorlamalardandır.”

İşte bu atından, devesinden inmek bir zahmet... Allah-u Teâlâ ondan razı olur ve bin senelik ibadetin sevabını verir. Bu demektir ki:

“—Ey mü’minler. bu sevaba nail olmanız için cihadı elden bırakmayın!”

Bu cihadın en büyüğü nefsiyle uğraşmaktır. Bir keresinde düşmanla savaşmışlar, cihad yapmışlar, Medine’ye dönüyorlar.

Dönüşte Cenâb-ı Peygamber SAS diyor ki:⁸

رَجَعْنَا مِنَ الْجِهَادِ الْأَصْغَرِ إِلَى الْجِهَادِ الْأَكْبَرِ، م
جَاهِدَةَ الْمَرْءِ بِنَفْسِهِ
(خط. عن جابر)

(*Race’nâ mine’l-cihâdi’l-asgari ile’l-cihâdi’l-ekberi*) “Küçük savaştan büyük savaşa geldik.” Büyük savaş ne? (*Mücâhedetü’l-mer’i bi-nefsihî*) “Kişinin kendi nefsiyle savaşması...”

“—Ya Rasûlallah! Dövüştük, şu kadar şehid verdik, bu kadar zahmet çektik; bu ufacık bir şey mi? “

Buyurdu ki:

“—Asıl muharebe nefsiyle olan muharebedir. Nefsini ıslah etmek, onu yola getirmek... Çünkü o nefis çok azgındır, insanın Allah demesini bile engellemek ister.”

⁸ Lafız farkıyla: Beyhakî, *Zühdü’l-Kebîr*, c.I, s.388, no:384; Hatîb-i Bağdâdî,

Târih-i Bağdad, c.XIII, s.523, no: 7345; Câbir ibn-i Abdullah RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.IV, s.430, no:11260; *Keşfü’l-Hafâ*, c.I, s.425, no:1363; *Câmiü’l-Ehâdis*, c.XV, s.139, no:15164.

Bak bugün yetişen nesil Allah diyor mu? Silahı çekiyor, aynı okulda okuduğu arkadaşını vuruyor. Nasıl vurursun ya, bu senin kardeşin; gâvur değil ki?

Ne kardeş tanıyor, ne vatandaş tanıyor. Bak bu memlekette oturuyoruz, beraber yeyip içiyoruz, bu memleketin ekmeğini yiyoruz. Ne diye öldürüyorsun bu kardeşini?

Allah affetsin kusurlarımızı... O bizi öldürünce biz de onu öldürmeye kalkıyoruz. Oluyor bir kıyamet işte. Allah affetsin...

Ama bu nefisle cihadı bırakmamak lâzım! Silahla mücadeleyi bıraktığımız takdirde, nasıl ki düşman memleketimize girer. Askerlerimiz olmasa, bizim üzerimize bir anda gelirler. Sonra ne olur? Çıkarmak mümkün mü? Yunanı buradan çıkarmak için ne kadar can, ne kadar mal zayi oldu kim bilir?

Onun için nefis bir düşmandır. Nefsin eline, şeytanın eline düştük müydü çok fena. Allah muhafaza etsin...

O mesela bugün beni, seni muharebeye götürmezler. Ne yapacağız bir cephede? Bir şey yapamayız. Yürüyemeyiz bile.

“—Hadi seni arabayla götüreceğiz!” deseler, silah atmaya da gücümüz yetmez.

Binâen aleyh, gençken nefsin hakkından gelmek lâzım! Ağaç kartalınca nasıl eğemezsin, nefis de kartaldıktan sonra onu yola getirmenin imkanı yok!

“—Tevbe yâ Rabbi!” der, “*Estağfiru’llah*” der, “Affet yâ Rabbi!” der. “Hadi bir namaza başlayayım!” der.

Üç gün kılar, dördüncü gün bırakır.

g.Cennetin Nimetleri

Tirmizî ve Ahmed ibn-i Hanbel, Abdullah ibn-i Ömer RA’dan rivayet etmişler.

Cenâb-ı Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

إِنَّ أَدْنَىٰ أَهْلِ الْجَنَّةِ مَنْزِلَةً لِّمَنْ يَنْظُرُ إِلَىٰ جَنَانِهِ،
وَأَزْوَاجِهِ، وَنَعِيمِهِ، وَخَدَمِهِ، وَسِرِّهِ مَسِيرَةَ أَلْفِ
فِي سَنَةٍ؛ وَأَكْرَمَهُمْ عَلَى اللَّهِ مَنْ يَنْظُرُ إِلَىٰ وَجْهِهِ
غَدْوَةً وَعَشِيَّةً، ثُمَّ قَرَأَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ: وَهُوَ يَوْمَعِدِ نَاصِرَةٌ. إِلَىٰ رَبِّهَا نَاطِرَةٌ

القيامة: ٢٢ - ٢٣

(ت. حم. عن ابن عمر)

⁹ Tirmizî, *Sünen*, c.IX, s.110, no:2476; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.64, no:5317; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.VII, s.496; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.260, no:819; Beyhakî, *el-Ba’s ve’n-Nüşûr*, c.I, s.445, no:418; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XIV, s.469, no:39292; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.VII, s.161, no:6032.

RE. 113/10 (*İnne edna ehli'l-cenneti menziletin lemen yenzuru ilâ cinânihî, ve ezvâcihî, ve naîmihî, ve hademihî, ve sürûrihî mesîrete elfi senetin; ve ekremühüm ale'llâhi, men yenzuru ilâ vechihî gadveten ve aşıyyeten, sümme karae rasûlü'llah SAS: Vücûhün yevmeizin nâdıratün. İlâ rabbihâ nâzıretün.*)

(*İnne edna ehli'l-cenneti menziletin lemen yenzuru ilâ cinânihî*) ‘Ehl-i Cennetin derecesi en aşağı olanının bahçelerine, (ve *ezvâcihî*) zevcelerine, (ve *naîmihî*) kendisine verilen ni'metlere, (ve *hademihî*) hizmetçilerine, (ve *sürûrihî*) ve kürsülerine bakışı, (*mesîrete elfi senetin*) bin sene sürer.”

(*Ve ekremühüm ale'llâhi men yenzuru ilâ vechihî gadveten ve aşıyyeten,*) Derecesi yüksek olanlar ise, günde iki kere, sabah, akşam Allah-u Teâlâ'yı temaşa ederler.

(*Sümme karae rasûlü'llah SAS:*) Sonra Rasûlüllah SAS şu ayeti okudular:

وَجْهُهُ يَوْمَئِذٍ نَّاصِرَةٌ. إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ

(القيامة: ٢٢ - ٢٣)

(*Vücûhün yevme izin nâdıratün. İlâ rabbihâ nâzırah.*) [Yüzler vardır ki, o gün ıslıl ıslıl parıldayacaktır. Rablerine bakacaklar, onu göreceklerdir.] (Kıyâme, 75/22-23)

Cennet ehline verilen nimetleri anlatıyor. Bu en aşağı mertebede olan kimse; şöyle sağına soluna bir bakar, nimetlerle dolu her

taraf... Hanımlarına bakar, kendisine verilen nimetlerine bakar. Meselâ, elma ağacından bir elma koparıyorsun, kopardığın anda yeni bir tane daha çıkmış, hazır.

Tükenmek yok... Derken bir de hizmetkârlarına bakar, bir sürü hizmetkâr var. Bir de o koltuklarına bakıyor ki, ne dünya koltuğuna benzer, ne karyolasına benzer. Onlara bakarken seneler, bin sene böyle geçer. Her taraf onun olmuş.

Bu cennete girenlerin, bu kadar nimete mazhar olanların efdali de sabah akşam Rabbini müşâhede eder. Sabahleyin bakıyor, akşam bakıyor hayran oluyor karşısında. Zevk ve safa içinde...

Estaizü bi'llâh:

وَجْهُهُ يَوْمَئِذٍ نَّاصِرَةٌ. إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ

(القيامة: ٢٢ - ٢٣)

(Vücûhün yevme izin nâdîretün. İlâ rabbihâ nâzîrah.) [Yüzler vardır ki, o gün ıslıl ıslıl parıldayacaktır. Rablerine bakacaklar, onu göreceklerdir.] (Kıyâme, 75/22-23)

h.Ölene Gideceği Yerin Gösterilmesi

Bu, geçen haftalarda okumuş olduğum bir hadis-i şerif. Beyhakî, Neseî ve İbn-i Mâce, Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

إِذَا مَاتَ أَحَدُكُمْ، عَرَضَ عَلَيْهِ مَقْعَدُهُ بِالْغَدَاةِ
وَالْعَشِيِّ، إِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَمِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ؛
وَإِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ، فَمِنْ أَهْلِ النَّارِ؛ قَالَ
لَهُ: هَذَا مَقْعَدُكَ! حَتَّى يَبْعَثَكَ اللَّهُ إِلَى هَذَا يَوْمَ

الْقِيَامَةِ

(ق. ن. ه. عن ابن عمر)

RE. 62/13 (*İzâ mâte ehadüküm, urida aleyhi mak'adühû bi'l- gadâti ve'l-aşıyyi, in kâne min ehli'l-cenneti femin ehli'l-cenneti; ve in kâne min ehli'n-nâri, femin ehli'n-nâri; yukâlû lehû: Hâzâ mak'düke! Hattâ yeb'aseke'llàhu ileyhi yevme'l-kıyâmeti.*)

(*İzâ mâte ehadüküm*) “Sizden biri öldüğünde, (*urida aleyhi mak'adühû bi'l-gadâti ve'l-aşıyyi*) o kimsenin yeri, sabah akşam kendisine gösterilir. ‘Senin yerin işte burası!’ derler.”

(*İn kâne min ehli'l-cenneti femin ehli'l-*

¹⁰ Buhârî, *Sahîh*, c.V, s.173, no:1290; Müslim, *Sahîh*, c.XIV, s.26, no:5110; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.238, no:992; Neseî, *Sünen*, c.VII, s.209, no:2043; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.113, no:5926; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.664, no:2197; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.255, no:1907; Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Yahyâ), c.I, s.239, no:566; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.II, s.375, no:322; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.XIII, s.237, no:35511; Abdürrezzak, *Musannef*, c.III, s.586, no:6745; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.347, no:383; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.239, no:730; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VIII, s.48, no:4107; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

cenneti) “Eğer o kimse Cennet ehlinde ise ona cennetteki yeri gösterilir.” O cennetteki nimetleri görünce sevinç içerisinde, keyifler içerisinde, sürürlar içerisinde olur. Unutur mezarda olduğunu.

Rüyalarımızda yatağımızda yatıyoruz, güzel rüyalar görünce o yatakta olduğumuzu unutuyoruz. O sevinçlerin arasında bir de uyanıyoruz, bakıyoruz ki yataktaymışız. Mezarlık da öyle.

(Ve in kâne min ehli'n-nâri, femin ehli'n-nâri) Şayet o Cehennem ehlinde ise, ona da cehennemdeki yeri gösterilir. *(Yukâlû lehû)* Ona denir ki: *(Hâzâ mak'düke)* Bu senin yerindir! *(Hattâ yeb'aseke'llâhu ileyhi yevme'l-kıyâmeti)* Allah seni kıyamet gününde dirilttiğinde oraya erişeceksin.” denir.

Oraya koymuşlar bizi ama, orada çürümüş olmanın bir zararı yok. Bu vücut kalacak değil, vücudumuzdaki ruh kalacak. O ruh buranın teybi. Teybi nasıl buraya kuruyorlar, bizim sözlerimizi kaydediyor. Bu ruh da bizim hareketlerimizi kaydeden bir makine içimizde... Hem yürütür, konuşturur, hem de bütün hadiseleri içerisine alan bir makine. İşte imanla giden müminlerin ruhları yedinci kat semadadır. Oradan cennetteki yerleri gösterilir.

Allah affetsin cümlemizi. Burada dünyayı kazanayım derken ahireti kaybetti de münafık veya kâfir olarak gittiye, ona da yerin yedi kat dibinden cehennemdeki yerleri, “İşte senin yerin!” sabah akşam diye gösterilir. Kıyamete kadar böyle devam eder.

Sen deme ki, “Babam öldü, gitti...” Onun için, geçmişlerimize her gün ona okumak mecburiyetindeyiz. Her kim anasına, babasına, ecdadına böyle her gün okur, ruhuna hediye ederse sevinir.

i.Mü'minlerin Ruhları

Deylemî, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹¹

إِنَّ أَرْوَاحَ الْمُؤْمِنِينَ فِي السَّمَاءِ السَّابِعَةِ يَنْظُرُونَ إِلَى مَنَازِلِهِمْ فِي الْجَنَّةِ
(الدِّيلَمِيُّ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ)

RE. 113/11 (*Inne ervaha'l-müminîne fi's-semâi's-sâbiati, yenzurûne ilâ menâzilihim fi'l-cenneti.*)

(*Inne ervaha'l-müminîne fi's-semâi's-sâbiati*)
“Mü'minlerin ruhları yedinci kat göktedir.
(*Yenzurûne ilâ menâzilihim fi'l-cenneti*)
Oradan cennetteki makamlarına bakarlar.”

Kâfirler de yedi kat yerin dibine gidecek, oradan cehennem- deki yerlerini görecekler. Allah muhafaza etsin...

¹¹ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.237, no:913; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.II, s.361, no:571; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.676, no:42689; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.169, no:6049.

Gümüşhaneli Hazretleri diyor ki: Şu yedi kötü ahlâktan kurtulmadıkça, o ruhun ne sahibi, ne ruhu yedinci kat göğe ruh çıkamaz. Neler bunlar: Gıybet, tefahur, kibir, ucub, hased, merhametsizlik ve riya.

Gıybet; şunun bunun dedikodusunu yapmak. Dedikodu çok önemli. Ahmet böyle, Mehmet böyle, Ali böyle...

“—E canım hocaefendi, söylediğim doğru.”

O doğru gıybet zaten. Ben yalan söylemiyorum diyecek. Böyledir bu adamın hali. İşte gıybet asıl o. Eğer yalansa ona iftira derler. O zaman iki katlı günah olur.

Doğruyu söylemek günah, binâen aleyh sen kardeşindeki kusurları görme, kendi kusurunu gör. Hepimiz insanız; benim de kusurum var, senin de kusurun var... Senin kusurunla benim işim yok, alâkam yok. Benim kendi kusurum var, bunu da kendim biliyorum, ıslah etmek zorundayım. Birincisi bu gıybet.

Gıybet sevapları yiyip götüren bir huydur.

İkincisi *tefâhur*, övünmek, iftihar. Bir insan övünür:

“—Ben filanın oğluyum, şöyle varlığım var, böyle varlığım var. Şöyle hizmetim var, böyle hizmetim var!”

Bunlar boş şeyler. Bu övünmeler müslümana yakışmaz. Bu övünme de ruhun yükselmesine manidir.

Üçüncüsü, *kibir*; büyüklenmek. Kendini herkes-
ten üstün görüyor, gururlanıyor. Herkes buna
hafif geliyor, aşağı geliyor.

Hadis-i şerifte buyrulmuş ki:¹²

لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ
كِبَرٍ

(م.ت.حم. عن ابن مسعود)

(*Lâ yedhulü'l-cenneh, men kâne fî kalbihî
miskàle zerretin min kibrin*) “Kalbinde zerre
kadar kibir olan insan, cennete girmeyecek!”

Miskal en ufak bir ölçüdür. O en ufak bir kibirden
insanda varsa, o insan cennete giremez.
Cehenneme girecek, cezasını görecektir, ondan
sonra cennete girecek. Nerede kaldı ki yedinci
kat semaya çıksın da cenneti görsün.

Dördüncüsü *üçub*; kendini beğenmek. Bu da
kendini beğeniyor. Kibrin bir çeşidi bu da. Onun
için büyükler demiş ki:

¹² Müslim, *Sahîh*, c.I, s.93, no:91; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.361,
no:1999; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.399, no:3789; İmam
Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Muhammed), c.III, s.445, no:945; İbn-i
Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.280, no:5466; Hâkim, *Müstedrek*, c.I,
s.78, no:69; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VIII, s.477, no:5066; Taberânî,
Mu'cemü'l-Kebîr, c.X, s.75, no: 10000; Bezzâr, *Müsned*, c.I,
s.258, no:1512; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.IX, s.89, no:7110;
Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.160, no:6192; Tahâvî, *Müşkilü'l-
Âsâr*, c.XII, s.225, no:4836; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.V, s.2, no:3;
Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXIII, s.280, no:4762; Abdullah ibn-i
Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.951, no:7747 ve s.959, no:7771; *Keşfü'l-
Hafâ*, c.II, s.372, no:3117; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XVII, s.107, no:
17689-17693; RE.486/2.

العجب حجاب التوفيق

(*El-ücbu hicâbü't-tevfîk*) “Ücub, insanın kendini beğenmesi, tevfikat-ı ilahiyenin gelmesine mâni olur.”

Değirmene suyun gelmesine mâni olduğun zaman, nasıl değirmen dönmüyor. Tevfikat-ı ilahiye gelmeyince de insanda insanlık yürümez. Ne müslümanlık yürür, ne insanlık yürür. İnsanlığın, müslümanlığın yürümesinin sebebi, Allah-u Teâlâ'nın tevfigi sayesinde. Ona mazhar olanlara da ne mutlu.

Beşincisi de *hased*; çekememezlik. Başkasının elindeki nimetin gitmesini istemek.

Hadis-i şerifte buyurulmuş ki:¹³

الْحَسَدُ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ، كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ

(د. هب. عن أبي هريرة؛ ه. ع. ش. هب. والديلمي عن أنس)

(*El-hasedü ye'külü'l-hasenâti, kemâ te'külü'n-nâru'l-hatab*) “Hased o kadar fena bir şeydir ki, kazandığımız sevapları, ateşin odunu yediği gibi yer, bitirir.” Bizim haberimiz bile olmaz.

¹³ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II s.693, no:4903; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.266, no:6608; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.418, no:1430; Ebû Hüreyre RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1408, no:4210; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.330, no:3656; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V, s.330, no:26594; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.267, no:6610; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.II, s.136, no:1049; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.271, no:6212; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.2, s.159, no:2812; İbn-i Abdi'l-Ber, *Temhîd*, c.VI, s.124; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.247; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.II, s.227; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIV, s.170; Enes RA'dan.

Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.II, s.136, no:1048; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.833, no:7438; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.117, no:1132; *Câmiu'l-Ehâdis*, c.XII, s.193, no:11738.

Ateş odunu nasıl yiyorsa... Sobaya odun koyuyoruz, yarım saat, bir saat bizi ısıtıyor. Ondan sonra nasıl bitiyor, kül oluyor, atıyoruz. Hased denilen şey, böyle sevaplarımızı yer bitirir.

Altıncısı da *merhametsizlik*; acımıyor kimseye, kendi yaşasın istiyor. Merhameti yok. Halbuki müslüman daima merhamet sahibi olacak.

Yedincisi de *riyâ*; Allah için yapılması gereken amel ve ibadeti kullara gösteriş için yapmak.

Riyanın azıcık bulunuşu, insanın yedinci kat semaya ruhunun çıkmasına mâni, cennetteki yerini görmesine mâni. Cennetteki yerini göremeyince insan ...

Allah cümlemizi affetsin, tevfiyat-ı semadaniyesine mazhar etsin. Sevdiği, razı olduğu kullarının arasına kabul etsin.

j. Rasûlüllah'ı Görmeyi İstemek

Hàkim Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiş Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁴

إِنَّ أُنَاسًا مِنْ أُمَّتِي يَأْتُونَ بَعْدِي، يَوَدُّ أَحَدُهُمْ
لَوْ اشْتَرَىٰ رُؤْيِي بِأَهْلِهِ وَمَالِهِ
(ك. عن أبي هريرة)

¹⁴ Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.95, no:6991; Ebû Hüreyre RA'dan.

RE. 118/2 (*İnne ünâsen min ümmetî ye'tûne ba'dî, yeveddü ehadühüm levi'sterâ rü'yetî bi-ehlihî ve mâlihî.*)

(*İnne ünâsen min ümmetî*) “Muhakkak ki benim ümmetimden insanlar vardır ki...” *Ünâs*, *nâs* kelimesi gibi, insanlar demek. (*Ye'tûne ba'dî*) “Bunlar dünyaya benden sonra gelen kişilerdir.” Yâni, benim asrımda, benim zamanımda, beni görerek yaşamış insanlar değil, benden sonra gelen insanlardır. Benim ümmetimdendir bunlar.

(*Yeveddü ehadühüm levi'sterâ rü'yetî bi-ehlihî ve mâlihî*) “Onlardan bir tanesi, kendisine beni görmeyi sağlasa, temin etse, bütün aile efradı ve bütün malı mukabilinde beni görmeyi ister, sever. Bir Rasûlüllah'ı görebilsem diye, bütün aile efradını, bütün malını mülkünü, her şeyini fedâ edip, onların hepsinden vaz geçmeğe razı olur.”

Biz Peygamberimizi görmedik ama vasıflarını okuyoruz. Gösterdiği esasları okuyoruz, bayılıyor-
yoruz. Müslümanlıktan başka yol yok diyoruz. Yol İslâm yoludur, başka yol yok. Şehadet keli-
mesi iki şeyden ibaret. Biri Allah'ı tasdik, biri de peygamberi... Ondan dolayı, “*Lâ ilâhe illa'l-lah*” diyoruz. Arkasından, “*Muhammedün rasû-lü'llah*” diyoruz. “*Muhammedün rasûlü'llah*” demesek müslüman olamayız.

Peygamber SAS efendimiz buyuruyor ki:

“—Benim ümmetimden birtakım insanlar vardır, bana öyle aşkıtlılar ki, evini, malını, mülkünü, çoluk çocuğunu benim uğruma uğruna feda ederler.”

Meselâ, bugün hacca gidenler bütün malını, mülkünü nasıl feda ederler; “Ben de gideyim de hacı olayım; Kâbe’yi göreyim, Rasûlullah Efendimiz’in kabrini ziyaret edeyim!” diye.

Peygamber Efendimizi de göreceği yok orada. Peygamber Efendimiz bin dört yüz sene evvel dünyadan çekildi; onun yattığı yeri, kabr-i şerifini görecek, onun mescidini ziyaret edecek. Kabr-i şerifi’ni ziyaret de onun için bir devlet...

“—Gideyim de onun yattığı yeri bir göreyim, ona yüz göz süreyim!” emeliyle birçok zahmetlere, meşakkatlere katlanıp, birçok da paralar harcayarak milyonlarca insan böyle yollara düşerler.

Bizim hutbe okuyan bir hocaefendi arkadaşımız vardı ya, hastaneden mektup göndermiş. Ameliyat olmuş, “Kardeşlerimize selâmımı söyleyin de, bana da bir dua etsinler!” demiş. Allah şifalar versin...

Bizim bir mühendis kardeşimiz vardı bir zamanlar. Yaşlı bir efendi. İsmi Râfi idi. O Rafi Efendi ismindeki zat, Hicaz Demiryolu hattı yapılırken... Türkiye’den Medine-i Münevvere’ye kadar hat yaptık, çok paralar harcayarak... O tren hattında bi’l- fiil çalışmış. O çalışması esnasında bütün yolları gayet güzel bilirdi. Derdi ki:

Arabistan büyük memleket, petrol ülkesi falan. Orada her yerde müslüman çok el-hamdü lillah. Bunlar hacca gelirler. Tabii hacca gelirken tren yok, otomobil yok, vapur yok, uçak yok. Karadan gelecekler. Karadan gelirken bizimki gibi de değil. Çocuğunu arkasına alırlar, yiyeceğini içeceğini alırlar. Eline de sopasını alır, o çöllerle kaplı sıcak memleketi geçerler. Geçerken de yarı yarıya zaiyat verirlerdi. Fakat hiç yollarından dönmezlerdi.

“—Aman buradan geçilmez. Bak adam ölüyor. Bir sene gittik ama bir daha gitmeyelim!” demezlerdi. Her sene akın akın gelirler, yarı yarıya da zaiyat verirlerdi.

Bu, sırf bu aşkın verdiği kuvvet. Rasûlüllah diyor, bitiyor. Afrika'nın taa çölünden kalkıyor, yayan yürüyor Rasûlüllah'ın ziyaretine... Biz şimdi görüyoruz orada onları, utanıyoruz kendi halimizden. Biz vasıtalarla gidiyoruz rahat rahat... Bir de bakıyoruz ki çocuğu arkasında, başında yükü, arkasında yükü. Kafile halinde gidiyorlar.

Onlara bakıyoruz, biz böyle yayan dayanamayız ki... Allah bizi de affetsin... Biz o kadar fedakârlık yapamayız ama, Rasûlüllah Efendimiz'i severiz. Onun ismine malımızı mülkümüzü de feda ederiz de, sıkıntılara da pek gelemeyiz. Allah kusurlarımızı affetsin de bizi de onu sevenlerin arasına kabul etsin...

k.İbadet ve Dua

İbn-i Sarsarî, Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁵

إِنَّ أَنْوَاعَ الْبِرِّ، نِصْفُ الْإِحْسَانِ، وَالنِّصْفُ الْآخَرُ
الدَّعَاءُ

(ابن صَاصِرِي فِي أَمَالِيهِ عَنْ أَنَسٍ)

RE. 118/3 (*İnne envââ'l-birri, nısfü'l-ibâdeti, ve nısfel-âhara ed-duâü.*)

(*İnne envââ'l-birri, nısfü'l-ibâdeti*) “Bütün iyiliklerin yarısı ibadettir; namaz, oruç, zekat, hac... (*Ve nısfel-âhara ed-duâü*) Diğer yarısı da duadır.”

Bir kısmı ibadet, bir kısmı da yalvarmaktan ibarettir. Bir elmayı ikiye bölersin; yarısı ibadet, yarısı da yalvarmak... çok yalvarmamız lazım. Çünkü bizi aciz yaratmış.

“—Sebebi ne? Niçin aciz yaratmış?”

Ne kadar kuvvetli olursak olalım, bir hastalığın hakkından gelemiyoruz. Hasta olduğumuz vakitte, bitiyor işimiz. Bir ağrı oldu muydu, gene tahammül edemiyoruz. Aczimiz var.

“—Bu aczin sebebi?”

¹⁵ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.40, no:4096; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.65, no:3136; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VIII, s.409, no:7592.

Rabbimiz, “Bana iltica etsinler, bana sığınsınlar, el açsınlar, yalvarsınlar. Aman ya Rabbi, beni kurtar!” desinler diye bizi âciz yaratmış. Bu ilticanın temini için biz de böyle aciziz.

I.Cennet Köşklerinin Sahipleri

Ahmed ibn-i Hanbel ve Dârimî, Sehl ibn-i Sa’d RA’dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁶

إِنَّ أَهْلَ الْجَنَّةِ، لَيَتَرَاءَوْنَ أَهْلَ الْغُرَفَةِ فِي الْجَنَّةِ،
كَمَا تَرَاءَوْنَ الْكَوْكَبَ فِي السَّمَاءِ

(حم. والدارمی عن سهل بن سعد)

RE. 118/5 (*Inne ehle’l-cenneti, leyeterâevne ehlü’l-gurfete fi’l- cenneti, kemâ terâevne’l-kevkebe fi’s-semâi.*)

(*Inne ehle’l-cenneti*) “Cennet ehli, cennet köşklerinin sahiplerini, (*kemâ terâevne’l-kevkebe fi’s-semâi*) sizin yıldızları seyrettiğiniz gibi seyrederler.”

Şu cennete giren insanlar ne bahtiyar insanlardır. Allah hepimizi o ehl-i cennetten etsin...

Herkes bir köşkün sahibi, bir varlığın sahibi... Birisi burada, birisi başka yerde... Fakat bunlar birbirlerini görmek isteyecekler...

¹⁶ Müslim, *Sahîh*, c.XIII, s.460, no:5058; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.340, no:22927; Rûyânî, *Müsned*, c.III, s.170, no:1011; Sehl ibn-i Sa’d RA’dan,

Gökteki yıldızları nasıl görüyorsunuz, cennettekiler de birbirlerini öyle görecek. Seninle konuşmak istediği içinden geldiği anda, senin köşkün onun köşkünün yanında... Onun köşkü senin köşkünün yanında... Uçarak gelecek, bir an içinde. Öyle saatler, dakikalar sonra değil. An içinde ikisi birbiriyle mülâki olup, görüşüp konuşacak.

m.Amellerin Kolaylaştırılması

Ebû Dâvud, Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁷

إِنَّ أَهْلَ الْجَنَّةِ، مِيسَّرُونَ لِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ؛ وَإِنَّ
أَهْلَ النَّارِ، مِيسَّرُونَ لِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ
(د. عن ابن عمر عن عمر)

RE. 118/6 (*Inne ehle'l-cenneti, müyesserûne li-ameli ehli'l- cenneti; ve inne ehle'n-nâri, müyesserûne li-ameli ehli'n-nâri.*)

(*Inne ehle'l-cenneti, müyesserûne li-ameli ehli'l-cenneti*) “Ehl-i cennete, cennetliklerin ameli kolaylaştırılır. (*Ve inne ehle'n-nâri, müyesserûne li-ameli ehli'n-nâri*) Ehl-i cehenne- me de cehennemliklerin ameli kolaylaştırılır.”

¹⁷ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XII, s.306, no:4075; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.27, no:184; Beyhakî, *Şuabü'l- İman*, c.I, s.52, no:19; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.384; Hz. Ömer RA'dan.

Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.III, s.185, no:2046; Beyhakî, *Esmâ ve's- Sıfat*, c.II, s.257; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.387, no:11784; Hişam ibn-i Hakîm RA'dan.

Cennet ehline cennet işlerini işlemek kolay gelir. Namaz kılmak gayet kolay... Oruç tutmak gayet kolay... Zekât vermek gayet kolay... Hac gayet kolay... Onları böyle bayıla bayıla yapar.

“—Bütün sene Ramazan olsa keşke... Allah’ın divanından keşke hiç ayrılmasam... Elimdekini, avucumdakini ihtiyaç sahiplerine dağıtsam...”

İftihar duyar, kolay gelir. Onu Allah öyle yaratmış, cennetlik yaratmış. O da bu işleri yapmakta mümtaz... Sevinç içinde... Cehennemliklere gelince, onlara da cehennemlik işler kolay olur. Onları hilkatine de cehennemlik işleri yapmak kolay gelir. Adam öldürür, kumar oynar, hırsızlık yapar, içki içer, zina yapar, faiz yer... Bunlar da ona kolay gelir, bunsuz olmaz der, hiç zorlanmaz.

“—Yâhu bunlar günahtır!”

“—Yok canım, n’olacak işte...” der.

Adam öldürürken hiç üzülmez. Kalkar öldürür, bundan dolayı hiç üzülmez. Çünkü o onun adamıdır.

n.Ezanın Semâdan Duyulması

Ebü’ş-Şeyh, Abdullah ibn-i Ömer RA’dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁸

إِنَّ أَهْلَ السَّمَاءِ لَيَسْمَعْنَ مِنْ أَهْلِ الْأَرْضِ شَيْئًا، إِلَّا الْأَذَانَ

(أبو الشيخ في الأذان عن ابن عمر)

RE. 118/7 (*Inne ehle's-semâi lâ yesmeune min ehli'l-ardı şey'en, ille'l-ezâne.*)

(*Inne ehle's-semâe*) “Gök ehli, melekler, (*lâ yesmeune min ehli'l-ardı şey'en*) yeryüzündeki insanların hiçbir şeyini duymazlar. Top at, tüfek at, ne atarsan at, duymazlar; (*ille'l-ezâne*) ancak ezânı duyarlar.”

Müezzin ezan okuyor ya, bu ezan sesleri müezzine büyük nimet... Bu müezzinin sesinin gittiği yere kadar, o sesi neler duyuyorsa, bunların hepsi o müezzin için şahitlik edecekler.

“—Ya Rabbi, bu senin ezanını okuyordu. Biz de duyuyorduk, sâhidiz.” diyecekler.

Şimdi bu müezzinin sesi buradan nereye kadar gider? Farz edelim ki Beyazıt'a kadar gitsin. Sesi kuvvetli bir adamın sesi. Beyazıt'tan işitilir Beyazıt'a kadar olan mesafede neler varsa, o adama şahitlik edecekler.

¹⁸ Abdürrezzak, *Musannef*, c.I, s.486, no:1868; Tarsûsî, *Müsned-i Abdullah ibn-i Ömer*, c.I, s.13, no:12; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.230, no:882; İbn/i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.323; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.682, no:20898; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VIII, s.421, no:7609.

Gök ehli, yâni melekler yani müezzinin sesini duyarlar. Bizim sesimizi duymazlar. Biz bağırıp çağırsak da, hoparlör de kullansak bizim sesimiz göğe gitmez. Göğe ancak müezzinin sesi gider. Gök ehline Allah-u Teâlâ bu ezanı duyurur. Onun için müezzinin namaz için okuduğu ezan sesinini duyan gök ehli de müezzine şahitlik ederler.

o.Kur'an Okumak ve Ezberlemek

İbn-i Mâce, Tirmizî, İbnü'l-Enbârî, Ebu'n-Nasr, İbn-i Asâkir, Beyhakî ve İbn-i Mürdeveyh, Hz. Ali RA'dan; Hatîb-i Bağdâdî Hz. Aişe RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:¹⁹

مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ فَحَفِظَهُ، وَاسْتَظْهَرَهُ، وَأَحْلَلَ حَلَالَهُ،
وَحَرَّمَ حَرَامَهُ؛ أَدْخَلَ هَذَا الْجَنَّةَ، وَشَفَّعَهُ فِي
عَشْرَةِ مِنْ أَهْلِ بَيْتِهِ، كُلِّ هُمْ قَدْ اسْتَوْجَبَ النَّارَ

عم. ه. ت. وضعفه، وابن الأنباري، وأبو نصر السجزي، كز. عد هب. وابن مردويه عن
علي؛ خط. عن عائشة

¹⁹ Tirmizî, *Sünen*, c.X, s.145, no:2830; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.251, no:212; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.149, no:1277; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.329, no:1947; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.III, s.490, no:940; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.380; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XI, s.93, no:2717; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXIV, s.111, no:4939; Hz. Ali RA'dan.

Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.81, no:1715; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.I, s.262, no:814; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.521, no:2334; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXI, s.235, no:23384.

RE. 438/1 (*Men karae'l-kur'âne fehafızahû, ve'stazherahû, ve ehalle halâlehû, ve harrame harâmahû; edhalehu'llàhu'l-cennete, ve şeffeahû fî aşratin min ehli beytihi, küllühüm kad istevcebe'n- nâr*)

(*Men karae'l-kur'âne fehafızahû*) “Kim Kur'ân-ı Kerîm'i okursa ve ezberlerse; (*ve'stazherahû*) ve onu sırtına yük alırsa...”

O yükün altına girerse veyahut yardımını talep ederse; “Ben Kur'ân-ı Kerîm'i öğrenmeye çalışayım. Öğreneyim de Allah'ın şefaatine, rızasına böylece ereyim.” diye ondan yardım umarsa...

(*Ve ehalle halâlehû*) “Helâlini helâl bellerse... (*Ve harrame harâmehû*) Haram kıldığı şeyi de haram bellerse.”

“—Bu haramdır, Kur'an böyle diyor. Bu helâldir, Kur'an böyle diyor.” diye helâlini helâl, haramını haram bilir, bellerse...

(*Edhalehu'llàhu'l-cennete*) Allah onu cennete dahil eder; (*ve şeffeahû fî aşratin min ehli beytihi, küllühüm —küllihim* diye de okunabilir— *kad istevcebe'n-nâr*) ve hepsi cehennemî hak etmiş olan ehl-i beytinden on kişiye şefaate etmesine müsaade eder.”

Ne güzel! Kur'an'ını okursa ve bir de hafızlık nasib olursa; ki, o çocukluk devrinde çok kolay olur. Ama yaşlılarda da olur. Kırktan sonra, altmıştan sonra hafız olanlar da var. Onu kuvvetlendirmiş, mukabele bile okuyabiliyor. İçindeki mânâlara da aşına olabilmış.

Böyle bir hafız olduktan sonra, helalini helal, haramını da haram biliyor. Emrini tutmaya çalışıyor.

“—Onu okudum, belledim ama, ne diyor, ne istiyor Rabbim benden; namaz mı istiyor, zekât mı istiyor, hac mı istiyor?” diye onlara da riayet ediyor. Yasaklarından uzak durmaya çalışıyor. Bu iki şeyi yaparsa bir insan, Allah onu cennetine dahil eder.

Bir de Allah-u Teâlâ bunu şefaatçi kılıyor. Ehl-i beytinden, ev halkından, hepsi de cehennemi hak etmiş on kişiye şefaatçi kılar. Anası, babası, amcası, dayısı, teyzesi... Ailesinden on kişiye de şefaatçi olur.

Bu dünya, ahirete giden bir yol. Bak şimdi aklımda kaldığı kadarıyla size söyleyeyim: Kur'an okunması büyük nimet!

Bunu çok üzülerek söyleyeceğim yani. Ama bu kabahat kendimizin, bunu başkasına yüklemeye hakkımız yok. Kur'an okumalıyız, her gün... Ne olursa olsun, fırsat bulup bunu öğrenmek herkesin elindedir. Hele anaların, babaların kabahati affolunmaz bir kabahattir, eğer çocuklarına Kur'an'ı öğretmedilerse...

Şimdi bu çocuk çocuklukta ölürse, kıyamet günü babasından davacı olacak. “Bu babam bana Kur'an'ı öğretmedi!” diyecek. Fakat çocuk büyüdü, on beşi geçti, akli erdi.

“—Babam beni okutmadı ama, bu kitap bana lâzım! Dinimizin kitabı...” deyip, kendi başlayıp okumazsa, o zaman kendisi mes’ul. Bütün müslümanların Kur’an’ı bilmesi lazım. Yediden yetmişe kadar... Buna benim yaşıma geçti demek çok yanlış. İlim beşikten mezara kadar. Herkese yüzünden okumak belki mümkün olmaz ama ezberlemek mümkün...

A’mâları görüyoruz ya birçokları hafızdır. Nasıl belliyor? E onların hafızası kuvvetli. Bizimki de kuvvetlidir ama bizim hafızamız doluyor. Onun için zabt edemiyoruz. A’mânın hafızası dolu olmadığı için, gözü görmediği için dağılmıyor. Dağılmadığından dolayı çabuk belliyor. Binâen aleyh hafızlık, hocalık, yalnız a’malara mahsus değildir. Hepimiz Kur’an-ı Kerim’den sûreler ezberleyebiliriz.

Fakat dün okudum, her namazın arkasından on defa *Kul huva’llah*’ı okumak tavsiye ediliyor. Doğru değil mi?

Bizim müezzin efendimiz sabah ve ikindi namazlarının arkasından on defa, “*Lâ ilâhe illa’llâhu vahdehû lâ şerîke leh, lehü’l-mülkü ve lehü’l-hamdü ve hüve alâ külli şey’in kadîr.*” diye söylüyor.

Bizim bu vazifemiz, bizim söylememiz lâzım!

Herkes kendisi on defa, “*Lâ ilâhe illa’llâhu vahdehû lâ şerîke leh, lehü’l-mülkü ve lehü’l-hamdü ve hüve alâ külli şey’in kadîr.*” der. On tane de *Kul huva’llah* okur.

Binâen aleyh, kim Kur'an'ı okursa; helâlini helâl, haramını haram bilip, onlara riayet etmeye çalışırsa; Allah onu cennetine dahil eder ve ehl-i beytinden on kişiye şefa'at etmesine müsaade eder.”

Allah kusurlarımızı affeylesin... Tevfikât-ı samedâniyyesine mazhar eylesin... Sevdiği ve razı olduğu kulları arasına cümlemizi kabul eylesin...

Li'llâhi'l-fâtiha!

Mehmet Zahid Kotku

10. 10. 1976 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

